

מה קורה במ

הדוח התייחס בחריפות גם לעוורו של לוי, רו"ח אודי ברזילי, שמשדר רואייהחשבונו של אביו טיפל בפרויקט מטעם המשקיעים.

לוי האשים את שביט בפרסום דוח אינטרנסטי, וניסה לשווא להעביר מתפקידה. אך דווקא הנציב הוא שאולץ לפרוש מתפקידו בסופו של דבר, לשמחתה של 'קליקה' בנציבות שהתרה ללא הרף תחתיו ותחת עו"ד ברזילי, שיכהן מאוחר יותר כיועץ משפטי של הנציבות וכסגן בנושא מיסוי, ומי שראה את עצמו מועמד לשמש כנציב המס אחרי דורון לוי. אבל שר האוצר דאז, עו"ד יעקב נאמן, העדיף על פניו את יוני קפלן, וברזילי נאלץ לפרוש בעקבות הערות חמורות של היועץ המשפטי לממשלה, אליקים רובינשטיין.

לוי וברזילי, המקיימים ביניהם קשרים הדוקים עד היום, מקורבים זה שנים לשר האוצר הנוכחי, בנימין נתניהו, והחלו כבר לנשוף בעורפיהם של מנכ"ל המשרד, אוהד מראני, ונציבת המס ירון אלדר.

התוצאה היא עצבנות נוכרת והולכת בקרב בכירים אחרים, שמבינים היטב כי חורתם של השניים, או אחד מהם, עלולה להרחיף את הוועועים הפנימיים ואף לגרום למבקרת לסלם במסרתה, בסל עימותי העבר שלה עימם.

סימנים ראשונים למה שעשוי לקרות אפשר לראות בהעלאת שמו של פקיד שומה גוש דן, שוקי ייטה, כמועמד לתפקיד סגן הנציב. לוייטה, הנחשב לבן חסותו של דורון לוי, הייתה בעבר מריבה קולנית עם המבקרת, שבמהלכה אף שפך עליה כוס מים.

המבקרת עצמה חשקה בעבר בתפקיד סגן הנציב לחקירות, שנחשב לאחד מתפקידי המפתח בנציבות ושהמחזיק בו נחשב לאחד מהאנשים החזקים במדינה, אך הנציב לשעבר קפלן הציע לה תפקידים בכירים אחרים. בעבר הכינה שביט טיוטת דוח על תפקודה הלקוי של מחלקת החקירות, אך לדבריה נמנעה

שר אוצר חדש הוא תמיד אות למינויים חדשים - ומס הכנסה הוא מקום רגיש במיוחד - מבפנים ומבחוץ. עידן נתניהו מחזיר לגזרת השמות החמים את הנציב לשעבר, דורון לוי, ואת הסגן לשעבר, אודי ברזילי ■ השמות הללו גורמים לעצבנות גוברת בקרב בכירי הנציבות ■ כל החככים, כל המינויים וכל נסיונות הטירפוד

אריה אבנרי

בעצמו מועמד לתפקיד הנציב, נפגש עם כמה פקיד שומה מטעם לקוחותיו ונוהג להבטיח להם קידום בעתיד.

לא היססה להתעמת

כמרכו הוועועים הנוכחיים בנציבות המס עומדת יעל שביט, מבקרת הפנים של אגף מס הכנסה ונציבת קבילות הציבור. למבקרת כפופות מחלקות שמשפלות באבטחת המידע, טוהר המידות, שומה וניכויים, ניהול ספרים, מיסוי, גבייה וחקירות, ומועסקים בהן עשרות עובדים.

המבקרת, המשמשת בתפקידה כ-10 שנים, לא היססה בעבר להתעמת גם עם הרמות הבכירות ביותר, והעימות המתקשר ביותר שלה היה עם נציב המס לשעבר, רו"ח דורון לוי. העימות החל בעקבות דוח חמור שפרסמה, ובו טענה שהנציב נתן ידו להנחה ענקית בתשלומי מס שבה לקבוצת אנשי עסקים בפרשת קרקעות מלון הולילנד בירושלים.

וחת מלחמה מנשבות בשבועות האחרונים בנציבות מס הכנסה. עובדים בכירים מעורבים במאבקים פנימיים, שחרגו כבר מזמן מהמקובל בגופים ממשלתיים וציבוריים שתחום עיסוקם רגיש, והפריטים הראשונים של 'הכביסה המלוכלכת' תלויים כבר בחוץ ומעוררים כמה שאלות נוקבות: האם היו שיקולים זרים בטיפול בתיקי חקירות מסוימים? האם קיימים שיקולים פוליטיים במינויים לתפקידי מפתח? ומי עומד מאחורי מכתבים אנונימיים, שמטילים צל של חשד על בכירים במערכת?

ואילו הנציבה עצמה, עו"ד שלי ירון אלדר, טוענת כי "מאבקים פנימיים קיימים במרבית מקומות העבודה הציבוריים, ותמיד יש נסיונות לנצל את כלי התקשורת. יש הגומה ברכילות על המתרחש אצלנו. אפשר להסביר זאת בעובדה שיש לנו מערכת ביקורת חזקה, הפועלת ביעילות וללא משוא פנים".

הרעשים במערכת התחילו כבר כאשר העדיף שר האוצר לשעבר, סילבן שלום, לשחרר את נציב המס לשעבר, יוני קפלן, בתום הקדנציה שלו. אחת הסיבות לכך הייתה סירובו של קפלן להיענות לבקשת השר לאשר מספר מינויים בעלי אופי פוליטי בנציבות וביחידותיה.

שלום הכחיש בעבר שלחץ על הנציב בנושא זה, אך קפלן עצמו מתבטא כאן לראשונה בעניין: "החיבור בין הפוליטיקה לבין השירות הציבורי, בעיקר בגופים העוסקים כאכיפה, הוא הרסני ומהווה סכנה. לא ייתכן ששר מינה אדם לא ראוי - שיתבקש לעשות טובות - משיקולים של פריימריז. אני שמח שלא נכנעתי והעדפתי לפרוש".

מתברר שמרבית בכירי הנציבות שפרשו, ובהם גם נציבים לשעבר וסגניהם, מקיימים לאורך השנים קשרים עם פקיד שומה ובעלי תפקידים אחרים בנציבות, שחלקם היו כפופים להם. החוק מחייב, אמנם, תקופת צינון בת שנה, אבל זו חולפת מהר.

רו"ח ששימש נציב מס לשעבר, צוטט בעבר כמי שאמר ללקוח: "טלפון אחד שלי לשר האוצר שווה 100 אלף דולר". רו"ח אחר, לשעבר סגן נציב ומי שרואה

הרעשים במערכת התחילו כבר כאשר העדיף שר האוצר לשעבר, סילבן שלום, לשחרר את נציב המס לשעבר, יוני קפלן, אחת הסיבות לכך הייתה סירובו של קפלן להיענות לבקשת השר לאשר מספר מינויים בעלי אופי פוליטי בנציבות וביחידותיה. שלום הכחיש

ס הכנסה ?

ארבל לא מוכן להגיב על החקירה המתנהלת נגדו, אך מקורביו מכחישים את החשדות וטוענים כי המבקרת עוסקת בחיסול חשבונות בשירותם של גורמים מסוימים ומתוך אינטרסים אישיים.

'פעולת התגמול' לא איתרה לבוא, כאשר אחד העובדים הוותיקים של הביקורת העביר לעובדת בכירה במחלקתה של ארבל מידע שעל-פיו כמה תיקי בדיקה נגד עובדי מס תקועים.

תיק חקירה נוסף שהושלם באחרונה הוא נגד בכיר אחר בנציבות, דוד וענונו, ראש המערך הארצי של ההוצאה לפועל, המואשם בניצול רכב של המשרד לצרכים פרטיים.

יחסיו של וענונו עם הנציבה מורכבים, בעקבות כמה עימותים - ובעיקר העדר כימיה ביניהם. העימות האחרון היה לפני זמן קצר, בתחילת המלחמה בעיראק, אחרי שנמתחה ביקורת ציבורית על שלטונות המס שהחרימו רכבי הצלה בפתח תקוה בגלל אי-תשלום חובות.

וענונו קבל באוזני הנציבה על כך שהנחיותיה לא היו ברורות, וגרמו לאי-הבנות - אף כי אנשיו נמנעו

יוני קפלן, נציב מס הכנסה לשעבר:
"החיבור בין הפוליטיקה לבין השירות הציבורי, בעיקר בגופים העוסקים באכיפה, הוא הרסני ומהווה סכנה. לא ייתכן ששר ימנה אדם לא ראוי - שיתבקש לעשות טובות - משיקולים של פריימריז. אני שמח שלא נכנעתי והעדפתי לפרוש"

הנציבה טלי ירון-אלדר:
"מאבקים פנימיים קיימים במרבית מקומות העבודה הציבוריים, ותמיד יש נסיבות לנצל את כלי התקשורת. יש הגזמה ברכילויות על המתרחש אצלנו. אפשר להסביר זאת בעובדה שיש לנו מערכת ביקורת חזקה, הפועלת ביעילות וללא משוא פנים"

מלפרסמו, מחשש שתואשם בפרסום דוח חריף ומגמת, כדי לסלול את דרכה לתפקיד.

שביט לא השיגה את מבוקשה, ועל כך אמר אחד ממקורביה: "יעל לא מונתה לתפקיד, מחשש שבגלל נחישותה וחוסר פשרנותה היא תיטפל לאילייחון המקורבים לצלחת השלטונית, שנהנים מיחס מועדף".

בתפקיד סגן הנציב לחקירות החזיק יותר מתריסר שנים אפי חרמוני, שלמרכה האירוניה מונה לתפקידו זה בידי שר האוצר המנוח יצחק מודעי, בסיועו הפעיל של עוזר השר דאז, סילבן שלום.

הכוח המניע מאחורי המינוי של חרמוני היה יו"ר ועד עובדי מס הכנסה בעבר, עופר עיני, תושב באר-שבע, שלחץ על סילבן שלום - שגדל גם הוא באותה עיר - לפעול אצל השר למינוי חרמוני, תושב שלישי של בירת הנגב.

בתקופתו של חרמוני חלה הידרדרות במערך החקירות, וכמה כרישים כבדים הצליחו להימלט מהרשת.

אחד הנציבים בעבר: "ניסיתי להחליף את חרמוני, אבל הוא סירב בעקשנות, הציב תנאים - ונהנה מגיבוי של ועד העובדים".

לפני כמה חודשים הסכים חרמוני לפרוש, אחרי שתביעותיו נענו, והוא מונה לסגן נציב לתיאום ובקרה, המייעץ לנציבה בנושא הרפורמה. לפני זמן קצר מונה במקביל לממלא מקום פקיד שומה חיפה. לקראת פרישתו של חרמוני החלה התמודדות עזה על התפקיד היוקרתי, ו-3 בכירים ראו בעצמם מועמדים: מתאם החקירות בנציבות אבנר נוקראי, סגן הנציב למשאבי אנוש צדוק ארבל, והמבקר שביט.

מי שנבחר, למורת רוחם של השלושה, היה דווקא מועמדו של השר שלום, גקי מצא, שהצליח כבר להפיח רוח חיים במערך החקירות ומשתדל להתרחק מהקלחת הפנימית הרותחת.

ברגע האחרון מלעקל את כלי הרכב. ירון-אלדר: "העיקול היה רישומי בלבד. היחידות קיבלו הנחיות לשעת חירום כמו משרדי הממשלה האחרים".

אך העימות החריף ביותר בין השניים התחולל סביב המינויים שתכנן שר האוצר לשעבר שלום חודשים מספר לפני פרישתו. וענונו אמר היה להתמנות לפקיד שומה ירושלים במקומו של אלי יצחקי, אבל המינוי עוכב ברגע האחרון, אחרי שהתברר שהמבקר פתחה נגדו בחקירה.

וענונו: "העיתוי של החקירה היה מוזר. אני לא

יש מי שדאגו להזהיר את מצא שהמבקר נושפת בעורפו, וכי כל מעידה שלו תזכה ל'טיפול שורש', בעוד היא מצידה טוענת: "אני לא חוששת לבקר ללא משוא פנים אף אחד מבעלי התפקידים, ולא עושה הנחות אפילו לחברים. אני עוברת מסכיב לשעון, ויש הערכה לעבודתי המקצועית. בימים אלה קיבלתי את פרס התנועה לאיכות השלטון".

בימים אלה, למשל, חוקרת המבקר חשדות לכך שצדוק ארבל השתמש ברכב ממשלתי לצרכים פרטיים והחנה אותו בחניה של נמל התעופה בך-גוריון בעת ששהה בחו"ל.

להכפיש אותי. מדובר בעובדים שלא מוכנים להשלים עם דפוסי העבודה החדשים שהכנסתי ליחידה, הכוללים דרישות לעבודת צוות מאומצת. מעצמי אני תובע הרבה יותר".

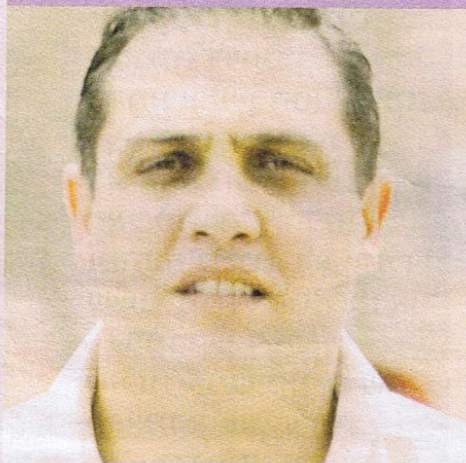
בצלאל מככב באחרונה בפרשת נוספת שזכתה לכותרות מאירות עיניים - החקירה המסועפת שניהלה היחידה שלו, בחשד לעבירות מס חמורות שביצעו לכאורה בעליו ומנהליו של המועדון הירושלמי 'האומן 17'. החקירה הולידה כתב אישום, שהוגש לבית-המשפט המחוזי בירושלים.

כמה מאנשי המועדון טענו כי בצלאל היה מעורב אישית בחקירה, למרות שלדעתם היה צריך

המבקרת יעל שביט:
"אני לא חוששת לבקר ללא משוא פנים אף אחד מבעלי התפקידים, ולא עושה הנחות אפילו לחברים. יש הערכה לעבודתי המקצועית, וכימים אלה קיבלתי את פרס התנועה לאיכות השלטון"

דוד וענונו, הוצאה לפועל:
"העיתוי של החקירה היה מוזר. אני לא מבין מדוע המבקרת התעוררה דווקא כשעמדתי לקבל את המינוי"

עד לאחריות על קומנדו המס המטפל בניהול ספרים לקוי. אך הוא מעולם לא עסק בעבר בחקירות או במודיעין ולא השתלם בתחומים אלה, למעט בקורס מזורז של מפקחים. למרות זאת זכה במכרז הפנימי.

ירון-אלדר: "בצלאל קיבל לידי יחידה שלא תפקדה כראוי עם מספר עובדים בעייתיים, והפך אותה ליחידה לדוגמה, המשלבת בפעילותה טכנולוגיות חדשות".

באחרונה זכה בצלאל בפרס היוקרתי למצוינות בניהול - פרס המוענק מטעם נציבות שירות המדינה, ונימוקיהם המפליגים של השופטים כנראה לא מצאירחן בעיני כמה מאנשי היחידה, שיש להם הערכה שונה לבוס שלהם.

במכתב לא חתום, ששיגרו באחרונה למבקר המדינה, נציב שירות המדינה וגורמים נוספים, הם מתארים את היחידה כחצר ביוזנית, שבה שולטים בצלאל וכמה ממקורביו.

"אנו חיים כאן במשטר של רודנות ועריצות, וכל אחד מהעובדים חושש מחברו, שמא הוא מודיע של הנהלה. האווירה קשה מאוד. אנחנו לא עובדי מדינה בעלי זכויות, אלא עבדים של בעלי שיגעון גדלות, שכולם צריכים להשתחוות להם, ואוי ואבוי למי שלא ינהג לפי הערוץ שהם יאמרו לו.

"אנחנו מבקשים לשלוח ליחידה אנשי ביקורת ממשדר מבקר המדינה, ואם העובדים יספרו את כל האמת על המתרחש כאן, יתבררו העובדות. הביקורת של אגף מס הכנסה בכיס שלהם ומשתפת איתם פעולה. הם חקרו כאן מקרים אחדים ודאגו להשתיק אותם".

הגורמים שקיבלו את התלונה עדיין לא החליטו איך ומתי יטפלו בה, ואילו מבקרת מס הכנסה אומרת: "לא נעלבתי מכך שלא הייתה פנייה אליי, ואני ספקנית לגבי תוכנה".

בצלאל: "כשהוחלט להעניק לי את הפרס, הערכת ששניים-שלושה עובדים לא מרוצים ינסו

מבין מדוע המבקרת התעוררה דווקא כשעמדתי לקבל את המינוי".

מקורביו של וענונו טוענים ששלוש גוף בנציבה, מאחר שלא מילאה את בקשתו, אך היא סירבה להגיב על שיחתה בעניין עם השר לשעבר: "כל המינויים נעשים על-פי שיקול-דעת ענייני ועל-פי צורכי המשרד. עיתוי הביקורת קשור בתלונות שמגיעות, ולעיתים הן מגיעות לפני מינויים", אמרה ירון-אלדר.

שביט: "סוד גלוי הוא שווענונו לא מתאים לתפקיד, אבל אני התייחסתי לעבירה שביצע. הוא פנה אליי ואמר שהוא חבר אישי של סילבן שלום ושל אשתו גזירי, ושאף מינוי אחר בנציבות לא ייצא לפועל אם

עוזי בצלאל,
מודיעין שטח וחקירות:
"הערכת ששניים-שלושה עובדים לא מרוצים יכפישו אותי. כאלה שלא מוכנים להשלים עם דפוסי העבודה החדשים שהכנסתי ליחידה. מעצמי אני תובע הרבה יותר"

אטרפד את המינוי שלו. אבל אני לא נבהלתי".
 התסיסה בנציבות אגף מס הכנסה גברה גם בעקבות חקירה שלישית - גם היא נגד בכיר וגם הפעם היה מדובר בעובד שעמד לקבל מינוי חדש ביוזמת שר האוצר לשעבר. רכז המודיעין נסים חדלו אמור היה להתמנות לסגן פקיד שומה בצפון הארץ, אך המינוי לא יצא לפועל, מאחר שהמבקרת חקרה חשדות שעל-פיהם עבד בעבודה פרטית באחד מבתי-הספר במחוז.

גם המינוי של חדלו עוכב, ולכן פנה לעו"ד יעקב וינרוט, כדי שינהל בשמו את המערכה.

"ידעתי שיכפישו"

ציר נוסף של המאבקים הפנימיים קשור ליחידה הארצית למודיעין שטח וחקירות, הממוקמת בחולון ונחשבת ליחידה עילית. בראשה עומד בשנתיים האחרונות עוזי בצלאל - שכמה מראשי הנציבות בהווה ובעבר משבחים את יושרו. בצלאל שימש בעבר בתפקידים זוטרים בנציבות, והגיע